

A la recerca de la nova Sally Rooney

Esriptores com Natasha Brown, Johanna Hedman, Laura Gost i Raven Leislani construeixen una literatura mil·lennial que reflecteix les incerteses i el desencís d'aquesta generació. Parlem amb editors i autors per explorar l'impacte de la tendència literària al mercat internacional

◆◆◆◆◆ Núria Juanico Llumà

a
llegim

44-45

● Entrevista a l'escriptor basc Kirmen Uribe ● La nova novel·la de Sánchez Piñol, analitzada

46-47

● Marina Espasa ressenya un clàssic de Richard Matheson ● Laura Llevadot examina el feminisme

NATASHA BROWN

CRISTINA CALDERER

JOHANNA HEDMAN

ARA LLIBRES

LAURA GOST

els mil·lennials són infeliços i la seva literatura ho crida als quatre vents. El màxim exponent és la irlandesa Sally Rooney (Castlebar, 1991), que després de convertir-se en un fenomen s'ha erigit en una de les veus literàries de referència d'aquesta generació. Com sol passar amb la majoria de *bestsellers*, el boom de vendes, traduccions i bones crítiques de *Gent normal* (Periscopi / Literatura Random House, 2019) i l'èxit, dos anys després, d'*On ets món bonic* (Periscopi / Literatura Random House) han fet que els mercats literaris internacionals maldin per descobrir noves veus mil·lennials capaces de reproduir el fenomen. Però el valor de l'escriptora irlandesa va molt més enllà de l'impacte comercial, i les editorials fa temps que ho noten: Rooney és la cresta d'una nova onada literària formada per autores –en gran part són dones– d'entre 25 i 35 anys que, a través de les novel·les, parlen de les frustracions i les incerteses de la seva generació. Són llibres amb personatges molt conscients de les preocupacions polítiques i socials del moment i, alhora, atrapats en relacions torturades i en una profunda tristesa.

A les novel·les mil·lennials “hi ha un estat d'ànim de resignació, de no futur, que és força nou i és bastant

compartit per moltes veus actuals”, explica Jan Martí, editor de Blackie Books. Els personatges traspuen un desencant i una incomoditat persistent davant la realitat on habiten, tot i que sovint són incapaços de sortir-ne. Aquesta atmosfera de resignació està travessada per la forta presència de temes polítics i socials que configuren el món on viuen i marquen la seva identitat. “Hi pots trobar històries d'amor de mil tipus, però en totes s'hi barregen temes com la consciència de classe, l'odi a la feina, el feminisme i l'antiracisme, la precarietat i els diners. I això està molt bé. De fet, ara mateix quan llegeixes una cosa que no els inclou ja saps que l'ha escrit algú tan privilegiat que no té aquest tipus de consciències”, subratlla Martí.

Intel·ligents i indecisos

L'estil literari no és aliè al clima apàtic de les novel·les. “En comptes de buscar una veu feta de focs artificials, opten per un estil molt depurat, despersonalitzat i fred que marca una clara diferència amb generacions anteriors”, subratlla Helena Guilera, editora d'Amsterdam. Des d'una distància narrativa insòlita, les escriptores construeixen “personatges que no s'atreveixen a decidir, que estan bloquejats i no saben cap a on tirar”, diu Guilera. Els protagonistes són intel·ligents i ambi-

ciosos, tenen carreres universitàries, parlen diverses llengües i aspiren a una vida benestant, però quan entren al mercat laboral topen amb la precarietat, que els desmunta tots els plans. Són el reflex d'una generació molt preparada que no aconsegueix encaixar en un món professional salvatge i ple de desigualtats.

“S'utilitza l'etiqueta *mil·lennial* per parlar dels joves, però ja ens hem fet grans. L'acarnissament laboral i la sensació d'estar cremats s'ha consolidat i per això apareix en moltes novel·les”, afirma l'escriptora Natasha Brown, autora de *Reunió* (L'Altra / Anagrama), un dels llibres d'aquest Sant Jordi que forma part d'aquesta literatura generacional.

A LES NOVEL·LES MIL·LENNIALS S'HI BARREGEN LA CONSCIÈNCIA DE CLASSE I L'ODI A LA FEINA

Als personatges tampoc els ajuda ser plenament conscients dels problemes globals, que observen des d'una òptica que frega la banalització: “Mentre debatiem sobre Zizek, els glaciers seguien fonent-se”, diu un dels personatges de *Trio* de Johanna Hedman (Amsterdam / Gatopardo), una altra de les novetats d'aquesta tendència literària.

Relacions tòxiques i poc plaents

En l'àmbit sentimental, les coses no els surten gaire millor. Lluny de trobar parelles que els aportin calma i estabilitat, els personatges deambulen per relacions tòxiques de sexe poc plaent. “Tinc 18 anys i ja he decidit que estimar és esgotador”, escriu Laura Gost a *El món es torna senzill* (Empúries). El compromís i la fidelitat adopten un rol secundari en l'ecosistema amorós mil·lennial, que està fet de parelles obertes, amics que s'emboiquen sovint i ruptures quotidianes. “És una generació d'escriptores molt hàbil a l'hora de detectar i comunicar un món de relacions afectives relativament nou”, afegeix Josep Lluç, editor d'Empúries.

Totes aquestes novel·les són cosines i estan unides per aquests llocs comuns, però això no impedeix que cada escriptora tingui una mirada pròpia sobre allò que més l'atrau. Algunes exploren els vincles emocionals des d'una òptica tèrbola, d'altres posen en primer pla la devastació personal derivada de la feina i de l'absència de possibilitats. I, més enllà del contingut, els llibres de les escriptores mil·lennials són l'evidència d'un canvi molt significatiu: haver aconseguit situar les dones al capdavant de la literatura contemporània. “En les generacions anteriors les veus eren majoritàriament masculines –afirma l'editora de L'Altra, Eugènia Broggi–. Ara les dones han ocupat molt més espai, i això marca una diferència respecte a tot el que havíem

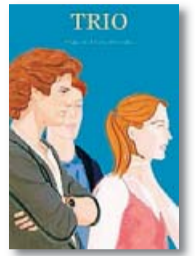
legit fins ara”.

QUATRE NOVEL·LES SOBRE MIL·LENNIALS

'Trio' de Johanna Hedman

AMSTERDAM / GATOPARDO

Trio, la primera novel·la de Johanna Hedman (Estocolm, 1993), segueix tres universitaris que comparteixen una relació d'amistat embolcada. La Thora estudia dret però també assisteix a seminaris de literatura i va amunt i avall amb l'August, que a vegades li fa d'amic i a vegades de parella. El tercer en discòrdia és l'Hugo, un jove d'origens humils fascinat per l'August i en tensió amb la Thora. Hedman construeix un relat coral sobre la insatisfacció d'uns joves que, aparentment, ho tenen tot. El llibre està traduït al català per Ivette Miravittlas.

'Reunió' de Natasha Brown

L'ALTRA / ANAGRAMA

Natasha Brown insisteix en desvincular *Reunió* de la seva experiència biogràfica, però hi ha elements que empenyen, inevitablement, a establir-hi una connexió. Brown es va llicenciar en matemàtiques a Cambridge i va treballar durant uns anys a la banca del Regne Unit. I justament a *Reunió* (amb traducció de Maria Arboç) escriu sobre una dona negra d'origen humil que, a còpia d'esforçar-se, ha aconseguit escalar fins a la cúspide del món financer britànic. Amb un estil arriscat i una narració fragmentada, Brown parla de com la raça i la classe són, a vegades, motor i alhora fre en la vida professional de les joves.

'Brillo' de Raven Leilani

BLACKIE BOOKS

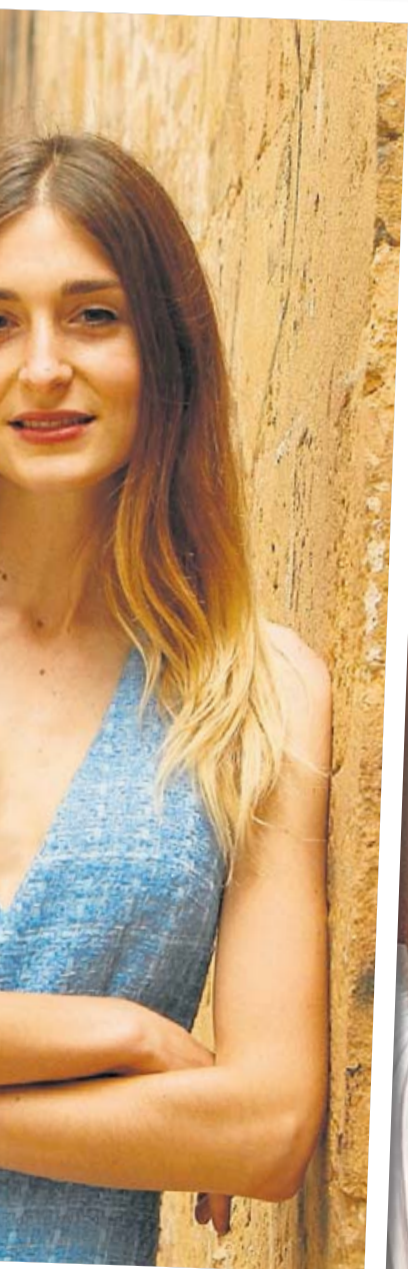
Nascuda al Bronx, Leilani va créixer a Albany i va estudiar belles arts a la universitat, on va ser alumna de Zadie Smith. El seu debut literari –lloat pels grans mitjans nord-americans i escollit llibre de l'any per Barack Obama– segueix una jove negra de 23 anys que, com ella, té estudis artístics. La noia treballa en una editorial de llibres infantils, viu en la precarietat, s'emboica amb tots els companys de feina i manté una relació desigual i incòmoda amb un home casat i dues dècades més gran que ella. Submergida en una apatia profunda, entra en una espiral de destrucció que l'acaba portant a viure amb l'amant i la seva esposa.

'El món es torna senzill' de Laura Gost

EMPÚRIES

Laura Gost (sa Pobla, 1993) va debutar en literatura el 2019 amb *La cosina gran* (Leonard Muntaner), una novel·la sobre l'adolescència a partir d'una tragèdia familiar. Tres anys després, l'escriptora torna a les llibreries amb una història que també arrenca en l'adolescència, però que acompanya la protagonista fins a assolir la plena maduresa en un viatge cru i tortuós. La protagonista és una noia obsessionada amb el control, fins al punt que vomita tot el que ingereix perquè vol tenir el domini absolut del que entra i surt del seu cos. A través d'ella, Gost escriu sobre la llibertat personal i l'exploració dels desitjos.

RAVEN LEILANI